

FÖRSLAG

TILL

LAG ANGÅENDE VISSA ANVISNINGAR

M. M.

AFGIFVET

AF

I NÅDER DERTILL UTSEDDE KOMITERADE.

STOCKHOLM
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI
1896

TILL KONUNGEN.

Sedan Eders Kongl. Maj:t den 17 April innevarande år behagat i nåder uppdraga åt undertecknade att utarbete förslag till lag angående sigtanvisningar eller s. k. checks, så vidt möjligt öfverensstämmande

med de lagförslag angående samma ämne, som samtidigt kunde blifva uppgjorda af dertill förordnade norska och danska komiterade, samt i anledning häraf komiterade från de tre skandinaviska rikena hållit sammanträden dels i Köpenhamn under de sista dagarne af nästlidne Maj och början af påföljande Juni månader, dels ock här i Stockholm från och med den 31 sistförflutne Augusti till och med den 4 innevarande September månad, få vi, efter numera fullgjordt uppdrag, härmed i underdånighet aflemna uppgjorda förslag till

1:o) Lag angående vissa anvisningar,

2:o) Lag angående ändrad lydelse af 10 § 4 mom. i Förordningen om nya Utsökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall den 10 Augusti 1877

jemte tillhörande motiv.

Derjemte bifogas i underdånighet de för Norge och Danmark uppgjorda förslag till lag om checks.

Underdånigst

CARL HERSLOW.

HERMAN BILLING.

Stockholm den 30 September 1896.

1899

1899

1899

TEXT.

Svensk text.

Förslag

till

Lag angående vissa anvisningar.

1 §.

Anvisning, hvarom i denna lag sägs (check), skall innehålla:

uttrycklig, i sjelfva texten införd benämning af check;

det penningebelopp, som skall betalas;

till hvem betalningen skall ske;

dens namn, som skall infria checken (trassat);

den ort, hvarest betalningen skall ske;

dens underskrift, som utställer checken, och dagen för dess utställande.

Check må ej utställas till betalning å annan tid än vid uppvisandet (vid anfordran, vid sigt, l. d.); är ej tid för betalningen angifven, anses den betalbar vid uppvisandet.

Såsom betalningsort gälle, der ej annat angifvits, den vid trassatens namn utsatta ort.

Är den summa, som skall betalas, flere gånger utsatt, men till olika belopp, gälle det, som minst är.

Utfästes i check ränta, vare det ogillt.

Norsk text.

Dansk text.

Udkast

til

Lov om visse Anvisninger
(Checks).

§ 1.

En Check skal indeholde:
udtrykkelig Benævnelse af Check,
indført i selve Texten;
den Pengesum, der skal betales;
til hvem Betalingen skal ske;
dens Navn, der skal indfri Chec-
ken (Trassaten);
det Sted, hvor Betalingen skal ske;
Udstedelsesdagen samt
Udstederens Underskrift.

Den kan kun lyde paa Betaling
ved Forevisning (ved Sigt, paa An-
fordring eller lignende); som betalbar
ved Forevisning ansees den ogsaa,
naar ingen Betalingstid er angiven.

Som Betalingssted gjælder i

Udkast

til

Lov om Checks og andre
Sigtanvisninger.

§ 1.

En Check skal indeholde:
udtrykkelig Benævnelse af Check,
indført i selve Teksten;
den Pengesum, der skal betales;
til hvem Betalingen skal ske;
dens Navn, der skal indfri Chec-
ken (Trassaten);
det Sted, hvor Betalingen skal ske;
Udstedelsesdagen samt
Udstederens Underskrift.

Den kan kun lyde paa Betaling
ved Forevisning (ved Sigt, paa An-
fordring eller lignende); som betal-
bar ved Forevisning anses den ogsaa,
naar ingen Betalingstid er angiven.

Som Betalingssted gjælder i Man-

2 §.

Check må kunna lyda på betalning till innehafvaren. Lyder check på betalning till viss man eller innehafvaren, vare, utom i det afseende, hvarom i 10 § första punkten sägs, så ansedt, som vore den utstald till innehafvaren.

3 §.

Med de afvikelser, som af bestämmelserna i denna lag föranledas, skall hvad i Vexellagen den 7 maj 1880 finnes stadgadt

- om öfverlåtelse af vaxel,
- om utställares och öfverlåtares ansvarighet,
- om vaxels betalning,
- om återgångstalan för bristande betalning samt
- om vaxels preskription

ega motsvarande tillämpning å check.

Norsk text.

Mangel af anden Angivelse det ved Trassatens Navn anførte Sted.

Er den Sum, som skal betales, nævnt flere Gange, men med forskellige Beløb, gjælder det Beløb, som mindst er.

Indeholder en Check Tilsagn om Rente, ansees det som uskrevet.

§ 2.

En Check kan lyde paa Betaling til Ihænderhaveren. Lyder den paa Betaling til en bestemt Person eller Ihænderhaveren, ansees den, bortset fra Forskriften i § 10, 1ste Punktum, som udstedt til Ihænderhaveren.

§ 3.

De Regler, som i Lov om Vexler af 7de Mai 1880 er givne om Overdragelse af Vexler, om Udstederens og Endossenternes Ansvar, om Vexlers Betaling, om Regres paa Grund af manglende Betaling samt om Vexelfordringers Præskription,

Dansk text.

gel af anden Angivelse det ved Trassatens Navn anførte Sted.

Er den Sum, som skal betales, nævnt flere Gange men med forskellige Beløb, gjælder det Beløb, som mindst er.

Indeholder en Check Tilsagn om Rente, anses det som uskrevet.

§ 2.

En Check kan lyde paa Betaling til Ihænderhaveren. Lyder den paa Betaling til en bestemt Person eller Ihænderhaveren, anses den, bortset fra Forskriften i § 10, 1ste Punktum, som udstedt til Ihænderhaveren.

§ 3.

De Regler, som i Veksellov for Danmark af 7de Maj 1880 ere givne om Overdragelse af Veksler, om Udstederens og Endossenternes Ansvar, om Vekslers Betaling, om Regres paa Grund af manglende Betaling samt om Veksselfordringers Præskription,

Svensk text.

4 §.

Öfverlåtelse af check må ej tecknas å afskrift (kopia) af checken.

5 §.

Utän hinder deraf, att check är utstald till innehafvaren, må den genom indossament göras betalbar till viss man.

6 §.

Å check, som, genom indossament eller annorledes, öfvergått till trassaten, må denne ej grunda återgångstalan, utan så är att, der trassaten drifver rörelse vid kontor å skilda orter, checken öfvergått till ett annat af dessa kontor än det, hvarå den är dragen.

Check, som öfvergått till trassaten, må ej vidare utgifvas.

7 §.

Äro öfver framsidan af en check dragna tvänne jemnlöpande tvärstreck, må, ehvad orden »till bank eller bankir» finnas mellan tvär-

Norsk text.

skal med de Afvigelser, som følger af Bestemmelserne i nærværende Lov, finde Anvendelse paa Checks.

§ 4.

Endossement af en Check kan ikke gyldigt skrives paa en Afskrift (Kopi) af Checken.

§ 5.

At en Check er udstedt til Ihændeleveren, er ikke til Hinder for, at den ved Endossement gjøres betalbar til en bestemt Person.

§ 6.

Ved Overdragelse af en Check til Trassaten overføres ikke Ret til Regres mod Udsteder eller Endosser, medmindre Trassaten har flere Forretningsafdelinger og Overdragelsen sker til en anden Afdeling end den, paa hvilken Checken er trukken.

En Check, som er bleven overdraget til Trassaten, maa ikke overdrages videre.

§ 7.

Er der tværs over Checkens For- side anbragt to parallelle Streger,

Dansk text.

skulle med de Afvigelser, som følge af Bestemmelserne i nærværende Lov, finde Anvendelse paa Checks.

§ 4.

Endossement af en Check kan ikke gyldigt skrives paa en Afskrift (Kopi) af Checken.

§ 5.

At en Check er udstedt til Ihændeleveren, er ikke til Hinder for, at den ved Endossement gøres betalbar til en bestemt Person.

§ 6.

Ved Overdragelse af en Check til Trassaten overføres ikke Ret til Regres mod Udsteder eller Endosser, medmindre Trassaten har flere Forretningsafdelinger og Overdragelsen sker til en anden Afdeling end den, paa hvilken Checken er trukken.

En Check, som er bleven overdraget til Trassaten, maa ikke overdrages videre.

§ 7.

Er der tværs over Checkens Forside anbragt to parallelle Stre-

Svensk text.

strecken anbragta eller ej, betalning ej ske till annan än bank eller bankir; finnes mellan tvärstrecken viss bank eller bankir utsatt, må betalning ej till annan än denne utgifvas.

Påteckning, hvarom nu är sagdt, må af enhver behörig innehafvare af checken anbringas. Sådan påteckning kan ej med laga verkan utstrykas, återkallas eller förändras; dock må, der ej viss bank eller bankir angifvits, tillägg derom göras.

8 §.

Tecknas å check godkännande till betalning (accept), vare det utan verkan.

9 §.

Vill checkinnehafvare mot utställaren eller öfverlåtare bevara sin rätt till återgångstalan, uppvisa checken till betalning inom tid, som i 10 § sägs. Att checken blifvit uppvisad utan att betalning erhållits

Norsk text.

med eller uden Ordene »til Bank eller Bankier», maa Betaling af Checken kun ske til en Bank eller Bankier; er Navnet paa en bestemt Bank eller Bankier anført mellem Stregerne, maa Betaling kun ske til denne.

Et saadant Paabud kan gives saavel af Udstederen som af enhver Checkeier. Det kan ikke med Retsvirkning tilbagekaldes eller forandres; dog kan, naar en bestemt Bank eller Bankier ikke allerede er nævnt, Navnet paa en saadan senere tilføies.

§ 8.

Tegnes Akcept paa en Check, er saadan Paategning uden Retsvirkning.

§ 9.

Vil Checkeieren bevare sin Ret til Regres overfor Udsteder og Endossenter, maa han forevise Checken

Dansk text.

ger, med eller uden Ordene »til Bank eller Bankier», maa Betaling af Checken kun ske til en Bank eller Bankier; er Navnet paa en bestemt Bank eller Bankier anført mellem Stregerne, maa Betaling kun ske til denne.

Et saadant Paabud kan gives saavel af Udstederen som af enhver Checkejer. Det kan ikke med Retsvirkning tilbagekaldes eller forandres; dog kan, naar en bestemt Bank eller Bankier ikke allerede er nævnt, Navnet paa en saadan senere tilføjes.

Som Bank eller Bankier anses enhver, hvis Forretning til Handelsregistret er anmeldt som Bankforretning.

§ 8.

Tegnes Accept paa en Check, er saadan Paategning uden Retsvirkning.

§ 9.

Vil Checkejeren bevare sin Ret til Regres overfor Udsteder og Endossenter, maa han forevise Chec-

Svensk text.

skall styrkas antingen genom protest, som inom samma tid upptagits i enlighet med hvad om protest af vaxel gäller, eller ock medelst ett å checken anbragt, af trassaten eller annan å hans vägnar eller af två ojäfviga vitnen understecknad intyg, som tillika skall angifva dagen för uppvisandet; skolande, der protest ej upptagits, tiden för meddelande af sådan underrättelse, som i 45 § Vexellagen sägs, räknas från den dag, då enligt intyget uppvisandet skedde.

År i fråga om check uppmaning gifven, som i 42 § Vexellagen om vaxel sägs, skall om verkan deraf gälla hvad i nämnda lagrum finnes stadgadt.

10 §.

År check betalbar å samma ort, hvarest den är utstald, skall checken, der den lyder på betalning till viss å den ort bosatt person, eller till viss å den ort bosatt person eller innehafvaren, eller till innehafvaren, uppvisas till betalning sist å tredje dagen från det den utstaldes. Annan inom riket betalbar check skall till betalning uppvisas sist å tionde dagen från det den utstaldes eller, der för dess

Norsk text.

til Betaling inden saadan Frist, som er bestemt i § 10. At Forevisning er skeet, uden at Betaling er opnaaet, godtgjøres enten ved en inden Forevisningsfristens Udløb overensstemmende med Reglerne for Vexelprotester optagen Protest eller ved en paa Checken anbragt, af Trassaten eller nogen paa hans Vegne underskreven Erklæring, der tillige angiver Dagen, paa hvilken Forevisningen har fundet Sted. I sidste Tilfælde regnes Fristen for Meddelelsen af den i Vexellovens § 45 foreskrevne Underretning fra den Dag, da Forevisningen ifølge Paategningen fandt Sted.

Om Virkningen af en Opfordring til ikke at optage Protest gjælder, hvad i Vexellovens § 42 er bestemt.

§ 10.

En Check, der er udstedt og betalbar paa et og samme Sted her i Riget, skal forevises til Betaling senest paa den tredie Dag efter Udstedelsesdagen, saafremt den lyder paa Betaling enten til Ihænde-

Dansk text.

ken til Betaling inden saadan Frist, som er bestemt i § 10. At Forevisning er sket, uden at Betaling er opnaaet, godtgøres enten ved en inden Forevisningsfristens Udløb overensstemmende med Reglerne for Vekselposter optagen Protest eller ved en paa Checken anbragt, af Trassaten eller nogen paa hans Vegne underskreven Erklæring, der tillige angiver Dagen, paa hvilken Forevisningen har fundet Sted. I sidste Tilfælde regnes Fristen for Meddelelsen af den i Veksellovens § 45 foreskrevne Underretning fra den Dag, da Forevisningen ifølge Paategningen fandt Sted.

Om Virkningen af en Opfordring til ikke at optage Protest gjælder, hvad i Veksellovens § 42 er bestemt.

§ 10.

En Check, der er udstedt og betalbar paa et og samme Sted her i Riget, skal forevises til Betaling senest paa den tredje Dag efter Udstedelsesdagen, saafremt den lyder paa Betaling enten til Ihænde-

Svensk text.

befordran i vanlig ordning från den ort, der den är utstald, till betalningsorten erfordras längre tid än fem dagar, sist å femte dagen efter utgången af den tid. Är utställelseort ej utsatt, anses checken vara utstald å betalningsorten.

Infaller tid, då uppvisandet sist bör ske, på söndag eller annan allmän helgedag, må uppvisandet ske å nästa söckendag. Hvad i 92 § Vexellagen är om vixel stadgadt skall ega motsvarande tillämpning å check.

Om tid för uppvisandet af utomlands betalbar check gälle hvad å betalningsorten är föreskrifvet.

Norsk text.

haveren eller til en sammesteds boende navngiven Person (med eller uden Tillægget »eller Ihændehave- ren«). Andre her i Riget betalbare Checks skal forevises til Betaling senest paa den tiende Dag efter Udstedelsesdagen eller, saafremt der til Checkens Forsendelse paa sædvanlig Maade fra Udstedelsesstedet til Betalingsstedet udkræves en længere Tid end fem Dage, senest paa den femte Dag efter Udløbet af den til saadan Forsendelse nødvendige Tid. Er Udstedelsesstedet ikke angivet i Checken, antages den at være udstedt paa Betalingsstedet.

Udløber den ovenfor bestemte Frist paa en Søndag eller en anden almindelig Helligdag, kan Forevisningen gyldig ske den næste Søndag. Regelen i Vexellovens § 92 finder tilsvarende Anvendelse.

Tiden for Forevisning af en Check, der er betalbar i Udlandet, bestemmes efter de paa Betalingsstedet gjældende Regler.

Dansk text.

haveren eller til en sammesteds boende navngiven Person (med eller uden Tillægget »eller Ihændehave- ren«). Andre her i Riget betalbare Checks skulle forevises til Betaling senest paa den tiende Dag efter Udstedelsesdagen eller, saafremt der til Checkens Forsendelse paa sædvanlig Maade fra Udstedelsesstedet til Betalingsstedet udkræves en længere Tid end fem Dage, senest paa den femte Dag efter Udløbet af den til saadan Forsendelse nødvendige Tid. Er Udstedelsesstedet ikke angivet i Checken, antages den at være udstedt paa Betalingsstedet.

Udløber den ovenfor bestemte Frist paa en Søndag eller anden almindelig Helligdag, kan Forevisning gyldigt ske den næste Søndag. Reglen i Veksellovens § 92 finder tilsvarende Anvendelse.

Tiden for Forevisning af en Check, der er betalbar i Udlandet, bestemmes efter de paa Betalingsstedet gjældende Regler.

Svensk text.

§ 11.

Den tid, inom hvilken checkinnehafvares återgångstalan preskriberas, räknas från den dag, då checken är utställd.

§ 12.

Är regressfordran preskriberad, eller har den på checken grundade rätt gått förlorad genom försummelse att företaga någon för dess bevarande föreskrifven handling, skall hvad i 93 § Vexellagen är i fråga om vaxel stadgadt ega tillämpning å check; dock att, i saknad af utredning om annat förhållande, utställaren anses till fordringsegarens skada göra vinst, motsvarande checkens belopp, der fordringen förfaller.

13 §.

Har check förkommit, må den kunna dödas på sätt om dödande af förkommen vaxel finnes stadgadt.

Norsk text.

§ 11.

Den Frist af sex Maaneder eller et Aar, i hvilken Checkeierens Regresfordring forældes (Vexellovens § 78), regnes fra Checkens Udstedelsesdag.

§ 12.

Er Regresfordringen forældet, eller er den til dens Bevaring forenskrevne Omgang forsømt, finder Bestemmelsen i Vexellovens § 93 tilsvarende Anvendelse. Naar ikke andet gjøres antageligt, ansees Ustederen beriget paa Checkeierens Bekostning med den Sum, Checken lød paa.

§ 13.

Er en Check bortkommen, kan den, hvad enten den lyder paa Navn eller paa Ihændehaveren, blive mortificeret efter de om Mortifikation af Gjældsbreve i Almindelighed givne Regler; de særskilte Betingelser og Forskrifter, som gjælder for Mortifikation af Gjældsbreve, lydende paa Ihændehaveren, kommer ikke til Anvendelse paa Checks.

Dansk text.

§ 11.

Den Frist af seks Maaneder eller et Aar, i hvilken Checkejerens Regresfordring forældes (Veksellovens § 78), regnes fra Checkens Udstedelsesdag.

§ 12.

Er Regresfordringen forældet, eller er den til dens Bevaring forenskrevne Omgang forsømt, finder Bestemmelsen i Veksellovens § 93 tilsvarende Anvendelse. Naar ikke andet gøres antageligt, anses Ustederen beriget paa Checkejerens Bekostning med den Sum, Checken lød paa.

§ 13.

Er en Check bortkommen, kan den, hvad enten den lyder paa Navn eller paa Ihændehaveren, blive mortificeret overensstemmende med de om Mortifikation af Gældsbreve i Almindelighed gældende Regler.

Svensk text.

14 §.

Hvad i 84, 85 och 86 §§ Vexellagen är i afseende å vaxel stadgadt om förhållandet till utländsk lag skall ega motsvarande tillämpning å check; dock varde penningeanvisning såsom check enligt denna lag ansedd, der den är affattad i enlighet med de bestämmelser, som å betalningsorten för check gälla.

15 §.

I mål angående regressfordran på grund af check skola bestämmelserna i Förordningen om nya Vexellagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall den 7 maj 1880 ega motsvarande tillämpning.

Norsk text.

§ 14.

Bestemmelserne i Vexellovens §§ 84 til 86 om Forholdet til udenlandsk Lov skal finde tilsvarende Anvendelse i Henseende til Checks; dog bliver en Pengeanvisning ved Anvendelsen af nærværende Lov ogsaa at anse som en gyldig Check, naar den er affattet i Overensstemmelse med de Regler, som på Betalingsstedet gjælder for Checks.

§ 15.

I Sager, som til Regres for manglende Betaling anlægges mod Udsteder eller Endossenter af en Check, kommer Forskrifterne i Lov om Rettergangsmaaden i Vexelsager m. v. af 17de Juni 1880 til Anvendelse.

Dansk text.

§ 14.

Bestemmelserne i Veksellovens §§ 84 til 86 om Forholdet til udenlandsk Lov skulle finde tilsvarende Anvendelse i Henseende til Checks; dog bliver en Pengeanvisning ved Anvendelsen af nærværende Lov ogsaa at anse som en gyldig Check, naar den er affattet i Overensstemmelse med de Regler, som paa Betalingsstedet gælde for Checks.

§ 15.

I Sager, hvorunder Regreskrav efter en Check indtales, finde Bestemmelserne i Lov om Vekselsager og Vekselpotester af 28de Maj 1880 tilsvarende Anvendelse.

Sager mellem Handlende (jfr. Lov om Oprettelse af en Sø- og Handelsret i København af 19de Februar 1861 § 13 Nr 1), hvorunder Fordringsrettigheder, som ere hjemlede ved foranstaaende Bestemmelser, gøres gældende, ere Handelssager.

Svensk text.

112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000
 1001
 1002
 1003
 1004
 1005
 1006
 1007
 1008
 1009
 1010
 1011
 1012
 1013
 1014
 1015
 1016
 1017
 1018
 1019
 1020
 1021
 1022
 1023
 1024
 1025
 1026
 1027
 1028
 1029
 1030
 1031
 1032
 1033
 1034
 1035
 1036
 1037
 1038
 1039
 1040
 1041
 1042
 1043
 1044
 1045
 1046
 1047
 1048
 1049
 1050
 1051
 1052
 1053
 1054
 1055
 1056
 1057
 1058
 1059
 1060
 1061
 1062
 1063
 1064
 1065
 1066
 1067
 1068
 1069
 1070
 1071
 1072
 1073
 1074
 1075
 1076
 1077
 1078
 1079
 1080
 1081
 1082
 1083
 1084
 1085
 1086
 1087
 1088
 1089
 1090
 1091
 1092
 1093
 1094
 1095
 1096
 1097
 1098
 1099
 1100
 1101
 1102
 1103
 1104
 1105
 1106
 1107
 1108
 1109
 1110
 1111
 1112
 1113
 1114
 1115
 1116
 1117
 1118
 1119
 1120
 1121
 1122
 1123
 1124
 1125
 1126
 1127
 1128
 1129
 1130
 1131
 1132
 1133
 1134
 1135
 1136
 1137
 1138
 1139
 1140
 1141
 1142
 1143
 1144
 1145
 1146
 1147
 1148
 1149
 1150
 1151
 1152
 1153
 1154
 1155
 1156
 1157
 1158
 1159
 1160
 1161
 1162
 1163
 1164
 1165
 1166
 1167
 1168
 1169
 1170
 1171
 1172
 1173
 1174
 1175
 1176
 1177
 1178
 1179
 1180
 1181
 1182
 1183
 1184
 1185
 1186
 1187
 1188
 1189
 1190
 1191
 1192
 1193
 1194
 1195
 1196
 1197
 1198
 1199
 1200
 1201
 1202
 1203
 1204
 1205
 1206
 1207
 1208
 1209
 1210
 1211
 1212
 1213
 1214
 1215
 1216
 1217
 1218
 1219
 1220
 1221
 1222
 1223
 1224
 1225
 1226
 1227
 1228
 1229
 1230
 1231
 1232
 1233
 1234
 1235
 1236
 1237
 1238
 1239
 1240
 1241
 1242
 1243
 1244
 1245
 1246
 1247
 1248
 1249
 1250
 1251
 1252
 1253
 1254
 1255
 1256
 1257
 1258
 1259
 1260
 1261
 1262
 1263
 1264
 1265
 1266
 1267
 1268
 1269
 1270
 1271
 1272
 1273
 1274
 1275
 1276
 1277
 1278
 1279
 1280
 1281
 1282
 1283
 1284
 1285
 1286
 1287
 1288
 1289
 1290
 1291
 1292
 1293
 1294
 1295
 1296
 1297
 1298
 1299
 1300
 1301
 1302
 1303
 1304
 1305
 1306
 1307
 1308
 1309
 1310
 1311
 1312
 1313
 1314
 1315
 1316
 1317
 1318
 1319
 1320
 1321
 1322
 1323
 1324
 1325
 1326
 1327
 1328
 1329
 1330
 1331
 1332
 1333
 1334
 1335
 1336
 1337
 1338
 1339
 1340
 1341
 1342
 1343
 1344
 1345
 1346
 1347
 1348
 1349
 1350
 1351
 1352
 1353
 1354
 1355
 1356
 1357
 1358
 1359
 1360
 1361
 1362
 1363
 1364
 1365
 1366
 1367
 1368
 1369
 1370
 1371
 1372
 1373
 1374
 1375
 1376
 1377
 1378
 1379
 1380
 1381
 1382
 1383
 1384
 1385
 1386
 1387
 1388
 1389
 1390
 1391
 1392
 1393
 1394
 1395
 1396
 1397
 1398
 1399
 1400
 1401
 1402
 1403
 1404
 1405
 1406
 1407
 1408
 1409
 1410
 1411
 1412
 1413
 1414
 1415
 1416
 1417
 1418
 1419
 1420
 1421
 1422
 1423
 1424
 1425
 1426
 1427
 1428
 1429
 1430
 1431
 1432
 1433
 1434
 1435
 1436
 1437
 1438
 1439
 1440
 1441
 1442
 1443
 1444
 1445
 1446
 1447
 1448
 1449
 1450
 1451
 1452
 1453
 1454
 1455
 1456
 1457
 1458
 1459
 1460
 1461
 1462
 1463
 1464
 1465
 1466
 1467
 1468
 1469
 1470
 1471
 1472
 1473
 1474
 1475
 1476
 1477
 1478
 1479
 1480
 1481
 1482
 1483
 1484
 1485
 1486
 1487
 1488
 1489
 1490
 1491
 1492
 1493
 1494
 1495
 1496
 1497
 1498
 1499
 1500
 1501
 1502
 1503
 1504
 1505
 1506
 1507
 1508
 1509
 1510
 1511
 1512
 1513
 1514
 1515
 1516
 1517
 1518
 1519
 1520
 1521
 1522
 1523
 1524
 1525
 1526
 1527
 1528
 1529
 1530
 1531
 1532
 1533
 1534
 1535
 1536
 1537
 1538
 1539
 1540
 1541
 1542
 1543
 1544
 1545
 1546
 1547
 1548
 1549
 1550
 1551
 1552
 1553
 1554
 1555
 1556
 1557
 1558
 1559
 1560
 1561
 1562
 1563
 1564
 1565
 1566
 1567
 1568
 1569
 1570
 1571
 1572
 1573
 1574
 1

Norsk text.

Dansk text.

§ 16.

Imod den, der har udstedt eller endosseret en ved Sigt betalbar Pengeanvisning, som er affattet i anden Form end den, som i nærværende Lov og i Veksellov af 7de Maj 1880 er foreskrevet henholdsvis for Checks og for Veksler, kan Regres paa Grund af Manglende Betaling, hvor saadan Regres maatte være hjemlet, dog kun gøres gældende under de Betingelser, som i foranstaaende §§ 9 og 10 ere foreskrevne i Henseende til Checks; saadan Regresfordring forældes derhos efter de samme Regler, som gælde for Regresfordring efter en Check ligesom Reglerne i § 12 finde tilsvarende Anvendelse.

§ 17.

Checks og andre ved Sigt betalbare Pengeanvisninger, der ikke indeholde Benævnelse af Veksler og paa hvilke der ikke er tegnet Accept, saavel som derpaa tegnede Endossementer ere stempelfri.

Denna lag träder i kraft den 1 januari

Norsk text.**Dansk text.**

Udgives en Check eller anden ved Sigt betalbar Anvisning forinden den deri angivne Udstedelsesdag, eller udgives en saadan Anvisning, i hvilken Udstedelsesdag ikke er angiven, er Dokumentet stempelpligtigt efter Reglerne for lange Veksler og under det for saadanne bestemte Bødeansvar.

§ 18.

Denne Lov træder i Kraft den —

Denne Lov træder i Kraft den —

Fra samme Dag bortfalde Bestemmelserne i de sidste tre Stykker af § 3 i Lov angaaende Begunstigelser i Henseende til Brugen af stemplet Papir af 11te Februar 1863.

Förslag

till

Lag angående ändrad lydelse af 10 § 4 mom. i Förordningen om nya Utsökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall den 10 Augusti 1877.

Häri genom förordnas, att 10 § 4 mom. i Förordningen om nya Utsökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall den 10 Augusti 1877 skall erhålla följande förändrade lydelse:

Hafver någon fått invisning å viss man, och får ej betalning af honom; njute då betalning af den, som invisningen gaf, med ränta till sex för hundra, der det ej styrkes, att den, som invisningen fått, varit vållande, att betalning i rättan tid ej följt.

Om check gälle hvad särskildt är stadgadt.

Denna lag träder i kraft den 1 Januari

MOTIV.

Det nu utarbetade lagförslaget angående den art af anvisningar, som är allmänt känd under benämningen »check», ansluter sig, såsom man finner, i väsentliga delar till gällande bestämmelser rörande vexlar. Detta förhållande har sin naturliga grund i den inre likheten mellan dessa båda slag af förbindelser, och komiterade hafva i detta hänseende endast haft att följa den väg, som af all främmande lagstiftning i ämnet anvisats. Men då checken till sin natur och uppgift är att anse såsom allenast ett betalningsmedel, under det att vexeln derjemte har karakteren af ett för cirkulation afsedt kreditpapper, så följer häraf att i vissa viktiga punkter från vexellagen afvikande bestämmelser bort uppställas för checks. Hit höra i främsta rummet föreskrifter, hvarigenom tiden för checkens uppvisande till betalning i möjligaste mån begränsas samt accept af check förhindras. Ur samma grund härröra i sjelfva verket äfven de i viss mån afvikande reglerna om det sätt, hvarpå checkens uppvisande för betalning skall i regressmål styrkas. Deremot synas vexellagens regler om öfverlåtelse, om utställares och endossenters ansvarighet, om betalning, om återgångstalan för bristande betalning samt om preskription lämpligen kunna finna analog användning på checks, dock med vissa jemkningar, för hvilka i det följande skall redogöras.

I öfverensstämmelse med hvad i vexellagen iakttagits lemna förslaget ej någon definition å begreppet check utan åtnöjer sig med att i 1 § angifva det innehåll en anvisning måste hafva, för att anses och bedömas såsom check. I fråga härom torde endast följande erinringar vara erforderliga. Med hänsyn till de speciella, stränga föreskrifter i afseende å preskription, endossents ansvarighet m. m., som enligt förslaget skulle komma att gälla för checks, har det ansetts nödigt att, för vinnande af ett säkert och i ögonen fallande kännemärke, föreskrifva att ordet »check» skall finnas intaget i anvisningens text. En liknande föreskrift gäller redan om vexlar, och finnes i fråga om checks upptagen i schweiziska obligationsrätten äfvensom i de lagförslag, som uppgjorts för Nederländerna 1886, för Tyskland 1892 och för Österrike 1895. Den föreslagna anordningen torde desto mindre böra möta

1 §.

några betänkligheter, som utan tvifvel hädanefter som hittills tryckta blanketter, hvilka af banker och bankirer pläga tillhandahållas allmänheten, komma att i de allra flesta fall för betalning medelst check användas.

I regel kommer säkerligen en check att innehålla — utom hvad i 1 § finnes upptaget — jemväl den ort, hvarest den är utstald. Denna finnes emellertid, af helt naturlig orsak, vanligen ej utsatt å blanketten; och det kan lätt inträffa att utställaren, hvars uppmärksamhet ej — såsom fallet är i fråga om penningebeloppet, remittenten och den egna underskriften — med nödvändighet riktas på utställelseorten, förbiser att angifva densamma vid blankettens utfyllande. Men en dylik, ganska ursäktlig försummelse bör ej medföra den påföljd, att anvisningen förlorar sin egenskap af check. Då emellertid enligt förslagets 10 § tiden för checkens uppvisande till betalning (presentationsfristen) gjorts beroende af utställelseorten, har det blifvit nödigt att reglera förhållandet för det fall, att någon utställelseort ej finnes utsatt; och synes för denna händelse den enklaste utvägen vara att betrakta anvisningen såsom utstald å betalningsorten. En bestämmelse af sådant innehåll har derföre intagits i nyssnämnda §.

Att en check ej må utställas till betalning å annan tid än vid uppvisandet måste fordras såsom ett oeftergifligt vilkor för att dess egenskap af betalningsmedel skall upprätthållas. Denna i de allra flesta främmande lagar och lagförslag i ämnet fastslagna grundsats hafva komiterade alltså utan tvekan upptagit.

I England, checkens egentliga hemland, der dess användning nått vida större utbredning än annorstädes, kan check dragas allenast å en bank eller en bankir, och en liknande bestämmelse återfinnes i det österrikiska förslaget. Denna föreskrift står, åtminstone hvad England angår, i oskiljaktigt samband med sedvänjor och förhållanden, som för oss äro främmande, och en dylik inskränkning torde åtminstone för det närvarande ej finnas vara för vårt land lämplig, redan på den grund att begreppet »bankir», om än för lagen ej alldeles okänt (jfr stämpelpappersförordningens 8 § under ordet »vexel»), dock ej vunnit den fasta begränsning, att en anvisnings egenskap af check kan göras deraf beroende. Härtill kommer att, änskönt äfven hos oss säkerligen i ett öfvervägande flertal fall checks komma att dragas på en bank eller bankir, sådana omständigheter dock väl kunna tänkas vara för handen, särskildt i mera aflägsna landsändar, att ett förbud att trassera checks på t. ex. brukskontor l. d. skulle kännas såsom ett onödigt och hämmande band på penningrörelsen.

I vissa främmande lagstiftningar är användningen af checks uttryckligen begränsad till de fall, då utställaren hos trassaten eger disponibelt tillgodohafvande eller disponibel kredit, i sammanhang hvarmed vanligen meddelas straffbestämmelser för den, som utställer en check utan att hafva erforderlig »täckning» hos trassaten. Bestämmelser i sådan riktning hafva emellertid icke ansetts böra för de skandinaviska länderna ifrågakomma. Till belysning af denna fråga tillåta komiterade sig att i öfversättning åberopa hvad härom yttras i motiven till det danska förslag, som legat till grund för de nu utarbetade lagbestämmelserna. »Säkerligen skall», heter det i nämnda motiv, pag. 8, »den regelmässiga faktiska förutsättningen för att en person kan, med utsigt till att se dem honorerade, draga sigtanvisningar på en annan vara, att han hos denne har sådant tillgodohafvande eller sådan kredit, eller åtminstone har ett öppet checkkonto och kommer att hafva erforderliga medel innestående vid den tid, då checken kan antagas blifva presenterad. Och mottagaren måste, när ej annat tillkännagifvits, vara berättigad att utgå från att denna förutsättning är förhanden; eller, om man hellre vill uttrycka sig så, i öfverlemnandet af en sådan anvisning ligger regelmässigt — der ej annat angifvits — gentemot den, som mottager anvisningen, en försäkran att förhållandet är sådant. Först och främst gäller detta naturligtvis då fråga är om anvisning på en bank, utstald på en af dess vanliga blanketter; enhvar vet att förutsättningen för att en sådan anvisning kan antagas blifva honorerad är att utställaren hos banken har ett konto, hvarå han är berättigad att draga beloppet. Hvad man litar på, då man tager en sådan anvisning, är väl ofta mindre utställarens vederhäftighet än hans ärlighet — att det är sannt att han har ett konto med erforderliga medel innestående hos banken. Å andra sidan skulle det naturligen vara att gå för långt att utan vidare påstå, att utställaren förfar svikligt emot remittenten, när han lemnar denne såsom betalning en bankanvisning utan att med säkerhet veta, huruvida för densamma finnes täckning, eller till och med om han vet, att täckning ej finnes. Förhållandet kan nämligen vara att fråga är om att draga blott i mindre mån utöfver kontot, och att utställaren, i enlighet med hvad mellan honom och banken varit vanligt, med fog kunde räkna på att den senare utan invändning skulle honorera anvisningen — något som måhända ock inträffar. Vidare kan det lätt hända, att en räkningshafvare på grund af felräkning eller annat misstag råkar anvisa ett större belopp, än han för ögonblicket har innestående. Men ehvad man tänker särskildt på dylika fall eller på tillfällen, då anvisningens utställare gjort sig skyldig till svikligt

förfarande gentemot mottagaren, synes det vara föga praktiskt att här utestänga användningen af de regler, som annars skulle gälla om anvisningsinnehafvarens regress, och derigenom göra hans rättsliga ställning beroende af en omständighet, som han i regel ej är i tillfälle att undersöka, när han mottager anvisningen.»

Hvad särskildt angår frågan om upptagande af straffbestämmelser för den händelse att check utstälts utan att vara täckt af utställarens tillgodohafvande hos trassaten, torde till det ofvan anförda böra läggas, att för de fall, då verkligt svek föreligger, allmänna strafflagens bestämmelser synas göra tillfyllest, och att för andra tillfällen utställaren icke bör drabbas af någon straffpåföljd, ej ens, såsom i schweiziska rätten är stadgadt, i form af straffränta.

Lagförslaget har ej med uttryckliga ord behandlat den inom utlandets lagstiftning på olika sätt besvarade frågan, huruvida genom utländigt utställarens tillgodohafvande hos trassaten skall anses öfverlåtet till checkemottagaren. Att, då annat ej finnes stadgadt, en dylik öfverlåtelse ej får anses hafva egt rum torde emellertid enligt här i landet rådande sedvänja och rättsuppfattning icke kunna dragas i tvifvelsmål. Då såsom hufvudsakligt skäl för den motsatta ståndpunkten plägar anföras, att checken derigenom skulle med större begärlighet mottagas och hela checksystemet på detta sätt vinna i styrka, så kan å andra sidan med fog erinras, att checkinnehafvarens befogenhet att göra sin rätt gällande gent emot trassaten får sin egentliga betydelse för den händelse att utställaren under tiden råkat i konkurs, men att just för detta fall förefintligheten af en sådan rätt är egnad att väcka allvarliga betänkligheter och alstra missbruk genom antedatering o. d. Komiterade hafva därför ansett sig sakna skäl att i denna punkt frångå den uppfattning af anvisningens natur, som hos oss lär vara den rådande.

I nära samband härmed står frågan om utställarens rätt att med för trassaten bindande verkan förbjuda checkens inlösen, och svaret härpå kan i sjelfva verket anses genom det föregående vara gifvet. Ett förbud att kontramandera checken har nämligen, såsom lätt inses, ringa betydelse, om innehafvet af densamma ej grundar någon fordringsrätt emot trassaten. Det ankommer ju då alltid på den senare, huruvida han vill inlösa checken eller ej, och då han i allmänhet kan antagas vara villig att tillmötesgå den af en kund uttalade önskan, skulle säkerligen ett lagbud af antydt innehåll blifva så godt som maktlöst. Beaktas bör tillika, att det mången gång är af vigt för utställaren att

kunna kontramandera en check, t. ex. då checken förkommit eller utlemnats till obehörig person.

I fråga om de tre sista momenten i 1 § hänvisas till motsvarande bestämmelser i Vexellagens 4 § mom. 2 samt 6 och 7 §§.

Checkens inre frändskap med vexeln föranleder dertill, att eu till 2 §. viss man eller order utställd check ej bör erhålla karakter af en löpande, i innehafvarens hand giltig förbindelse. En motsatt bestämmelse har så mycket mindre kunnat ifrågasättas, som den skulle kommit att strida mot den i de öfriga skandinaviska länderna gällande rätt, och skiljaktighet i en så vigtig punkt ej utan tvingande skäl bör ega rum. Det svenska förslagets ståndpunkt i frågan läser otvetydigt framgå af stadgandet i 3 §, att i fråga om öfverlåtelse af check samma regler som för vaxel skola lända till efterrättelse.

Enligt gällande vexellag kan vaxel ej ställas till innehafvaren. En dylik begränsning i fråga om checks synes dock vara hvarken nödig eller ändamålsenlig, och komiterade sakna skäl att härutinnan föreslå någon afvikelse från den i utländsk rätt öfverallt antagna regel, att check må lyda å betalning till innehafvaren. I utlandet förekommer rätt ofta att checks utställas till viss man eller innehafvaren, och då en dylik affattning stundom erbjuder vissa fördelar, hafva komiterade ansett äfven denna art af checks böra blifva tillåten, dervid torde erfordras ett förklarande, att dylik check skall vara att anse såsom likställd med check till innehafvaren utom i det afseende, hvarom första punkten af 10 § handlar.

Sedan i förslagets två första §§ nödiga bestämmelser meddelats 3 §. rörande det innehåll en check skall och får hafva, angifver 3 § de områden, inom hvilka för vaxel gällande regler skola ega analog tillämpning på check. De punkter, i hvilka checkens natur kräft afvikelse från Vexellagens föreskrifter, skola här nedan, hvar på sin plats, anmärkas. Då den önskan offentligen uttalats och säkert af många delas, att vid lagstiftningen angående checks nödiga hänvisningar till Vexellagen måtte göras i den form, att de särskilda lagrum, som åberopades, blefve uttryckligen angifna, så anse komiterade sig böra, villigt medgifvande att ett dylikt förfaringssätt, om det kunnat genomföras, skulle medfört beaktansvärda praktiska fördelar, här framhålla, att de försök, som i detta syfte gjorts, ådagalagt de betydande, att ej säga oöfvervinneliga svårigheterna vid ett dylikt förfarande, i ty att af åtskilliga paragrafer i Vexellagen blott vissa delar skulle kommit till användning, men dessa delar ej kunnat så afskiljas, att tydlig hänvisning blifvit möjlig. Komi-

terade våga emellertid hysa den förhoppning, att förslagets affattning ej skall i någon afsevärd grad gifva anledning till rättsosäkerhet.

4 §. Enär checks ej äro föremål för accept och således något behof att använda checkkopia icke lärer vara förhanden, har i 4 § föreslagits förbud att å sådan teckna endossement.

5 §. Då vaxel ej må lyda på betalning till innehafvaren, lärer den i 3 § meddelade hänvisning till Vexellagens regler om öfverlåtelse ej lemna tillräcklig ledning för det fall, att en till innehafvaren stäld check endosseras till viss man. Bestämmelse härom har därför upptagits i 5 §.

6 §. Sedan en check blifvit af trassaten inlöst, bör dess omloppstid vara afslutad, hvadan den ej vidare må af trassaten utsläppas. Af sjelfva rättsförhållandets natur följer ock, att trassaten ej kan på den inlösta checken få grunda någon regresstalan, utan att innehafvet af checken för trassaten gent emot utställaren utgör allenast bevis om en för dennes räkning verkstäld utbetalning. Från den senare regeln synes dock af praktiskt viktiga skäl ett undantag böra göras. Åtskilliga af våra bankinrättningar drifva, såsom känt är, rörelse vid kontor på olika, stundom vidt skilda orter, och ganska vanligt är att en check presenteras till inlösen vid ett annat kontor än det, der utställaren har sin räkning. Vid sådant förhållande kan upplysning ofta nog ej genast erhållas, huruvida erforderlig täckning finnes, och det skulle mången gång för checkinnehafvaren medföra olägenhet, om han för liquids erhållande nödgades vänta, till dess nödig upplysning derom hunnit anskaffas. Å andra sidan måste bankkontoret, i sakuad af sådan upplysning, för sin egen säkerhet ofta vägra inlösen, om regress mot endossent ej kan å den inlösta checken grundas. En å annan ort boende utställare kan ej alltid förutsättas vara vid bankkontoret känd, medan det deremot väl kan hända, att endossenten der åtnjuter sådan kredit, att banken, under förutsättning att den eger återgångstalan mot honom, ej tvekar att inlösa checken utan afseende å utställarens vederhäftighet. Afskåres i sådant fall regressrätten mot endossent, skulle detta otvifvelaktigt verka hämmande på samfärdseln och starkt motverka checklagstiftningens syftsmål att åvägbringa en utsträckt användning af ifrågavarande beqväma och billiga betalningsmedel. Af dessa skäl hafva komiterade funnit sig föranlåtna att i 6 § framställa det förslag, att återgångstalan för en till trassaten öfverlåtten check undantagsvis må få väckas för det fall, att han drifver rörelse vid kontor å skilda orter och checken blifvit inlöst vid ett annat af dessa kontor än det, hvarå den är dragen.

I denna punkt förefinnes en mindre, men dock ej alldeles oviktig

skiljaktighet mellan den svenska texten, å ena, och det norsk-danska förslaget, å andra sidan, i det att det senare gör till förutsättning för regressrätten allenast att inlösen skett vid annan »förrättningsafdelning» än den, hvarå checken dragits, under det att den svenska texten uppställer den något strängare fordringen, att de begge kontoren skola vara belägna å skilda orter. Grunden till denna afvikelse är att i vårt land, så vidt känt är, penningeinrättningar ej å samma plats hafva filialer med sjelfständig förvaltning, och att i allt fall kontor å samma ort måste antagas stå i den förbindelse med hvarandra, att det ej bör medföra någon nämnvärd omgång att genast inhemta de upplysningar, som kunna vara af nöden.

I 7 § äro intagna bestämmelser om den inom affärsverlden välbekanta och särskildt i checkens egentliga hemort, England, mycket vanliga form af check, som benämnes »*crossed check*». Enligt der sedan lång tid gällande, numera af lag stadfäst sedvänja kan en checkinnehafvare genom påteckning å checken med bindande verkan föreskrifva, att checkbeloppet må utbetalas allenast till bankhus (*general crossing*) eller till ett visst bankhus (*special crossing*). I förra fallet består påteckningen af två öfver checkens framsida anbragta, jemulöpande tvärstreck, med eller utan tecknet »& Comp.» mellan strecken; i senare fallet utsättes mellan strecken namnet å det bankhus, till hvilket utbetalningen skall göras. 7 §.

Ett likartadt bruk har vunnit insteg i Tyskland och Österrike, i det att der orden »*nur zur Verrechnung*», anbragta tvärs öfver checkens framsida, anses innefatta ett påbud, att kontant utbetalning af checksumman ej må ega rum, utan att liquiden skall ske medelst beloppets öfverförande från utställarens bankräkning till checkinnehafvarens.

Dessa anordningar hafva, såsom lätt inses, till syftemål att, så vidt möjligt är, afvärja faran för missbruk i händelse en check råkar i orätta händer, och allmänt erkännes att »korsningen» visat sig på ett synnerligen tillfredsställande sätt fylla denna uppgift. Då fråga uppstått att genom särskild lagstiftning möjliggöra för vårt lands affärslif att tillägna sig alla fördelar af ett fullt utveckladt checksystem, synes man därför icke böra underlåta att draga nytta äfven af uti denna del inom utlandet vunnen erfarenhet. Vid valet mellan de begge ofvannämnda formerna hafva komiterade ej tvekat att förorda den engelska, bland annat därför, att den tysk-österrikiska för sin tillämpning förutsätter ett ordnadt utväxlingsförfarande (*clearing*), hvilket ännu icke kommit till stånd i de nordiska länderna. I fråga om detaljerna torde här allenast behöfva framhållas, att det i detta sammanhang ej synes böra väcka

någon betänklighet att medgifva »korsning» till betalning äfven genom bankir, då ju i hvarje fall, der vederbörandes egenskap af bankir finnes vara tvifvelaktig, det står trassaten öppet att vägra utbetalning innan erforderligt medgifvande dertill hunnit inhemtas.

8 §. I det föregående är redan anmärkt, hurusom det, enligt komiterades åsigt, icke kan med checkens egenskap af allenast betalningsmedel vara förenligt att tillstådja checkaccept. Förbud mot dylik accept finnes intaget såväl i den schweiziska obligationsrätten som i tyska och österrikiska förslagen, och i anslutning härtill innehåller 8 § i nu föreliggande förslag, att accept af check skall vara utan rättslig verkan. En särskild grund till ett dylikt stadgande hafva komiterade funnit däruti, att om accept finge ega rum, dymedelst för bankirrättningar bereddes utväg att bringa i omlopp räntefria, till innehafvaren ställda och vid sigt förfallande förbindelser — således papper, som i väsentliga hänseenden finge samma egenskaper som banksedlar.

9 o. 10 §§. 9 och 10 §§ innehålla bestämmelser om den tid, inom hvilken en check skall uppvisas till betalning, presentationsfristen, och om hvad i öfrigt för regressrättens bevarande bör iakttagas.

Att presentationsfristen bör vara mycket kort följer, såsom redan antydts, af checkens uppgift och denna grundsats har så godt som allestädes i främmande rätt med ganska stor stränghet fasthållits. Efter engelsk rätt är fristen ej bestämd i visst tidsmått, utan skall uppvisandet ske inom »skälig tid» (*within a reasonable time*). Vid bedömandet af hvad med »skälig tid» bör förstås skall hänsyn tagas till dokumentets natur, den sedvänja, som utvecklats bland affärsmän och bankirer, samt de i hvarje särskildt fall föreliggande omständigheter. Genom långvarig praxis kan emellertid anses fastslaget, att om den, till hvilken checken är utställd, befinner sig å samma ort som trassaten, checken i regel bör uppvisas dagen efter det den mottogs. Befinner remittenten sig å annan ort, bör checken, der ej af särskilda omständigheter annat föranledes, afsändas för uppvisning dagen efter emottagandet, och den, till hvilken den afsändts (vanligen remittentens egen bankir), bör likaledes dagen efter mottagandet uppvisa eller, efter omständigheterna, afsända den för uppvisande. Enahanda system följes i Nordamerika. I Europas kontinentala länder är tiden för uppvisandet bestämd till visst antal dagar, räknade från tiden för checkens utställande, och det så, att i allmänhet kortare tid anslagits för de fall, då checken är betalbar å samma ort, der den är utställd (platscheck), en längre deremot i fråga om check, för hvilken utställelse- och betalningsorten ej är densamma (distanscheck). Så gälla i Frankrike, Schweiz och Spanien 5

dagar för platschecks och 8 dagar för distanschecks, i Belgien resp. 3 och 6 dagar, i Italien och Portugal — de länder der presentationsfristen är längst och anses öfver höfvan utsträckt — 8 och 15 dagar. I det tyska förslaget var utsatt en frist af 5 dagar för alla inom riket utställda och betalbara checks, och för utomlands utställda eller betalbara checks 5 dagar utöfver den tid, som med regelbunden postbefordran åtginge för checkens försändelse från utställelse- till betalningsorten, dock att, hvad anginge utomlands betalbara checks, sagda tidsbestämmelse skulle gälla endast för den händelse att lagen på betalningsorten ej föreskrefve någon presentationsfrist. Enligt österrikiska förslaget är fristen bestämd till 3 dagar för platschecks, och för andra fall till 5 dagar.

Vid öfvervägande af denna fråga hafva komiterade väl ansett sig af både principiella och praktiska skäl böra söka begränsa checkens omloppstid så vidt möjligt varit. Men å andra sidan har hänsyn måst tagas till de långa afstånden inom Sverige och Norge samt de ofta obehägnade och mindre regelbundna samfärdsmedlen inom dessa länders nordligare trakter, hvarförutom tidsbestämmelserna bort så afpassas, att de lämpade sig för en ohindrad checkcirkulation de tre skandinaviska rikena emellan. På dessa grunder hafva komiterade funnit sig böra föreslå, att tiden för uppvisandet af distanschecks bestämes till 10 dagar, dock så att, der mer än fem dagar åtgå för checkens befordran i vanlig ordning från utställelse- till betalningsorten, checken bör uppvisas sist å femte dagen efter utgången af denna tid.

Såsom af ofvanstående redogörelse inhemtats, är det i främmande lagstiftning ej ovanligt att en kortare presentationsfrist uppställs för alla platschecks, d. v. s. sådana checks, som äro utställda och betalbara å samma ort. En sådan anordning synes dock lemna rum för anmärkning så till vida, som derigenom hinder beredes för den fullt berättigade och ganska utbredda plägseden att med check, dragen å bank i utställarens hemort, verkställa betalning till en å annan ort bosatt fordringsägare. I betraktande här af torde den kortare presentationsfristen — af komiterade föreslagen till tre dagar — böra gälla allenast för de fall, då remittenten är eller skäligen må antagas vara bosatt å den plats, der checken är utställd och betalbar. Platscheck — detta ord taget i sin vanliga betydelse af å utställelseorten betalbar check — som är ställd till viss å annan ort bosatt man eller till viss å annan ort bosatt man eller innehafvaren, skulle följaktligen komma att följa de för distanschecks föreslagna regler.

Under förutsättning att, såsom naturligt synes vara och af komite-

rade föreslagits, återgångstalan för bristande betalning af checks skall föras i de för vexelmål stadgade former, bör uppenbarligen uppvisandet styrkas genom skriftlig handling eller skriftligt intyg. Att ovillkorligt föreskrifva upptagandet af protest i den ordning, som för vaxelprotest gäller, synes emellertid mången gång skola onödigtvis förorsaka omgång och kostnader. Ett å checken af trassaten eller annan å hans vägnar tecknad intyg om uppvisandet och dagen därför torde i detta hänseende kunna få tagas för godt, motpart naturligtvis öppet lemnadt att, om han gitter, styrka intygets origtighet. Men vid sidan om dessa båda bevisformer läser ännu en tredje böra medgifvas. För att ej öka checkens omloppstid hafva komiterade nämligen, efter utländskt föredöme, ansett något särskildt rådrom för protests upptagande ej böra ifrågakomma, och det kan då tydligtvis inträffa, att trassaten af en eller annan anledning vägrar lemna påskrift om uppvisandet och att protest inom presentationsfristens utgång ej hinner upptagas. I Norge och Danmark, der för upptagande af protest ej ovillkorligen fordras offentlig myndighets medverkan, utan tvänne ojäfviga vitnens intyg under vissa vilkor gör tillfyllest, läser något särskildt stadgande i detta hänseende ej vara af nöden. Men med de i vårt land gällande regler om protests upptagande måste någon utväg beredas checkinnehafvare att för det fall, som ofvan förutsatts, anskaffa tillfyllestgörande bevis om det fruktlösa uppvisandet. I betraktande häraf har i det svenska förslaget upptagits den bestämmelse, att uppvisandet må kunna styrkas jemväl genom två ojäfviga vitnens å checken tecknade intyg.

Att uppmaning att ej protestera fritager checkinnehafvaren jemväl från skyldighet att anskaffa annat intyg om uppvisandet torde uppenbart framgå af innehållet i åberopade 42 § Vexellagen, och har således ej här behöft uttalas.

11 §. I analogi med Vexellagens bestämmelser kunde ifrågasättas att låta preskriptionstiden löpa från uppvisandet. Med hänsyn till den för checken föreslagna korta omloppstid och då tiden för uppvisandet kan styrkas annorledes än genom offentlig myndighets intyg, har det emellertid syntts vara lämpligast att, på sätt 11 § innehåller, taga dagen för checkens utställande till utgångspunkt för beräkningen.

12 §. I 12 § har föreslagits att stadgandet i 93 § Vexellagen skall ega tillämpning å prejudicerade eller preskriberade checks, dock med det viktiga tillägg, att, der ej annat förhållande ådagalägges, utställaren skall presumeras till fordringsegarens skada göra vinst, motsvarande checkens belopp, i händelse fordringen förfaller. En dylik presumption till checkinnehafvarens förmån har sin naturliga förklaringsgrund der-

uti, att utställaren af en check så godt som alltid är civilrättsligt förpligtad att tillhandahålla erforderliga medel för dess inlösen. Till verkan enahanda om än till formen olika bestämmelser återfinnas ock i främmande checklagar.

I fråga om dödande af förkommen check inskränker förslaget sig till att, i 13 §, föreslå användandet af de för vexelmortifikation stadgade former. Något behof af speciella bestämmelser motsvarande 11 kap. Vexellagen synes nämligen här ej förefinnas, och särskildt vore det föga ändamålsenligt att föreskrifva skyldighet för utställaren att utfärda ny check i den förkommas ställe. 13 §.

Enligt förslaget 14 § skola för checks gälla samma regler, som beträffande vaxlar finnas i Vexellagen meddelade i fråga om förhållandet till utländsk lag, dock med den afvikelse, att en anvisning skall vara att bedöma såsom check jemväl då den affattats i enlighet med de å betalningsorten gällande föreskrifter. Ett sådant tillägg har befunnits nödigt af det skäl, att blanketter till checks pläga tillhandahållas af trassaten och således i allmänhet äro affattade efter de å betalningsorten gällande regler. 14 §.

Förslaget till lag angående ändrad lydelse af 10 § 4 mom. i Förordningen om nya utskökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall den 10 augusti 1877 lärer ej vara af beskaffenhet att erfordra någon särskild motivering.

Slutligen anse komiterade sig böra fästa uppmärksamhet derå, att i händelse förslaget angående checkanvisningar varder till lag upphöjdt, gällande stämpelpappersförordning torde böra undergå den förändring, att check varder från stämpel fri jemväl för det fall, att den drages å annan än bank eller bankir.